

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Insertiunile se adresează ADMINISTRATIEI
Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu,
str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se
înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Sfântul Atanasie cel Mare despre „Cuvîntul întrupat“

Vrînd să convingă pe cititori că Evanghelia pe care o vestește „nu este după om“, Sfântul Ioan spune la începutul primei sale epistole următoarele cuvinte: „Ceea ce era la început, ceea ce am auzit, ceea ce am văzut cu ochii noștri, ceea ce am primit și cu mâinile noastre am pipăit — despre Cuvîntul vieții — aceea vă vestim ... pentru ca și voi să aveți împărtășire cu noi“ (I Ioan 1, 3). Spusele acestea se refereau la mărturia vieții pămîntești a Mîntuitorului. La începutul Evangheliei sale, însă, același Apostol anunță ca un glas de clopot din noaptea sfîntă de Paști, latura veșnică și desăvîrșită a persoanei a doua din Sf. Treime: „La început era Cuvîntul și Cuvîntul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvîntul. Toate printr-insul s-au făcut și nimic nu s-a făcut fără dînsul din cele ce s-a făcut. Cuvîntului trup s-a făcut și s-a sălăsluit între noi“ (Ioan 1, 3. 14).

Cu alte cuvinte, vrînd să arate oarecum în chip văzut taina mare prin care Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om, Evanghelistul a luat din cugetarea greacă asemănarea dintre „mîntuitor“ și „cuvînt“. Cel ce gîndește este Tatăl, iar Cuvîntul este arătarea tainei celei veșnice, descoperirea voii lui celei desăvîrșite, dar nu numai în măsura în care această voie, această idee de bine, de ordine și de frumos poate fi cuprinsă într-o inimă de om, fie el chiar prooroc sau filozof, ci Apostolul vrea să spună că însăși înțelepciunea cea negrăită, însăși bunătatea cea fără de margini, însăși iubirea și sfințenia cea desăvîrșită a luat trup de om și a trăit printre noi. Evanghelistul se folosește de o asemănare pentru a explica o taină nesfîrșită. Pentru Arie (sec. IV) „Cuvîntul“ dumnezeiesc nu era Dumnezeu și om în aceeași persoană, ci doar o ființă intermediară, cu ajutorul căreia a creat lumea, dar ea nu e nici Dumnezeu întreg, nici om întreg. Fiul ar fi numai un produs al voinței Tatălui, o făptură. Așa se explică de ce primejdia învățaturii aduse de el nimicea în același timp și credința în dumnezeirea Fiului și cea despre omenitatea lui. În orice caz, crești-

nismul se schimonosea prin această rătăcire în chipul cel mai dureros. Pentru el, creștinismul este doar o adunare meșesugită de citate evanghelice, o sumă de afirmații și negații raționale, pe care noi oamenii ne găsim în treabă să le punem în ordine, să le atribuim într-un fel

sau altul lui Dumnezeu și Fiului Lui. Arie n-a înțeles nimic din raportul de dragoste nesfîrșită dintre Dumnezeu și om, dragoste care a făcut pe Fiul lui Dumnezeu să ia trup de om, să se facă frate cu noi pentru ca, descoperind din nou chipul lui Dumnezeu în om, să-l împace, prin jertfa Sa ispășitoare, din nou cu Tatăl ceresc.

În timpul predicii greșite a lui Arie s-a ridicat tot în Alexandria Egiptului un diacon tînăr, ajuns mai tîrziu arhiepiscop, care va face din întreaga lui viață o luptă neînteruptă pentru apărarea învățaturii drepte că Domnul Hristos a fost și Dumnezeu adevărat și om adevărat. Sf. Atanasie cel Mare (căci de el e vorba) de mai multe ori a preferat să fie scos din scaun

de filo-arieni, care acaparaseră cele mai înalte posturi de conducere în împărăția romană de după Constantin cel Mare, dar pînă la urmă, după 45 de ani de luptă, biruința a fost de partea Sfîntului Atanasie numit și „părintele ortodoxiei“. Niciodată nu s-a legat în scrierile sau în cuvîntările sale de cearta de cuvinte care a cuprins ca o boală mințile celor dominați de speculațiile grecești. Cînd arienii de toate direcțiile discutau aprins că Fiul e „de o ființă asemănătoare cu Tatăl“ sau că Fiul numai ar fi „asemenea cu Tatăl“ (fără să amintim și ființa Lui), ori altădată cînd spuneau că Fiul nici „nu seamănă“ cu Tatăl, în toate acestea Sf. Atanasie vedea numai un creștinism sec, ceva artificial, construit de mintea omului. Pentru el era clar: ori admitem că Fiul lui Dumnezeu a luat trup de om dar a rămas și Dumnezeu adevărat și om adevărat, ori dacă nu, atunci cădem în rătăcire. Pentru această credință a fost în stare să îndure orice. Numai cînd admitem că Hristos e de o ființă cu Tatăl, putem spune că lucrarea Lui e desăvîrșită, numai atunci credința creștină și Biserica lui Hristos duc la mîntuire.

Încă din anul 318, de pe cînd trăia adînc adevărurile creștine în preajma Sf. Antonie cel Mare și a altor îndrumători duhovnicești, Sf. Atanasie arăta un dispreț desăvîrșit față de patima cu care se abuza de suplețea, de finețea și de mlădierea limbii grecești ca și de discuțiile teologale despre Dumnezeu și despre tainele vieții creștine. Contează, pentru el, să ascuți de glasul lăuntric al sufletului care-ți vorbește despre un Dumnezeu părinte al tuturor și să te lași călăuzit de lucrarea mîntuitoare a Fiului Său, Cuvîntul lui Dumnezeu. Pe om nu l-a făcut Dumnezeu numai ca pe firea cea neînsușită, ci i-a pus în suflet însuși chipul Său, înzestrîndu-l cu minte și cu voie liberă spre a-l cunoaște și a-l urma. Altfel de ce ne-ar fi creat? zice el. Dar pentru că omul și-a întors mintea și inima de la această cunoaștere, Dumnezeu a trimis în

(Continuare în pag. 2)

Sf. Atanasie cel Mare despre „Cuvîntul întrupat“

(Urmare din pag. 1)

tune pe însuși Fiul Său, chipul slavei și al mării Sale, pentru ca în El să avem mîntuirea. După dreptate ar fi urmat pedeapsa morții pentru păcat, dar după bunătatea lui Dumnezeu nu era cu cale să piară cel ce se împărtășise de chipul Lui. Altă cale nu vede Sf. Atanasie decît trimiterea în lume a Fiului, pentru ca Logosul mijlocitor al creerii să fie și mijlocitor al mîntuirii. În urma rîscumpărării, omul nu mai moare ca osîndit, ci ca un înviat, așteptînd împărtășirea din viața de veci. Acesta-i primul scop al întrupării. Al doilea este ca din Cuvîntul lui Dumnezeu omul să culeagă iarăși izvor de înțelepciune și de cunoaștere. E drept că s-ar părea că Sf. Atanasie trece ușor peste vina păcatului; el vede mai mult urmările lui. De aceea și în rîscumpărare nu analizează partea de contribuție a omului, ci merge direct la scopul ultim: îndumnezeirea. „Cuvîntul lui Dumnezeu s-a făcut om ca să îndumnezeiască pe om“.

Cu asta nu vrea să spună, însă, că în timp și spațiu toți cei ce cred sau vor crede în dumnezeirea Cuvîntului sînt deja mîntuiți.

Părtășia noastră la trupul Domnului „e numai arvună a învierii și a îndumnezeirii. Fiul lui Dumnezeu a luat trup, care este numai pîrga Bisericii. Mai întîi a ridicat Domnul trupul Său din morți și l-a ridicat întru Sine. După aceea ridică și mădularele Sale“. În moarte și în înviere Hristos s-a făcut numai început, el a murit și a înviat în trupul nostru numai odată și în mod substitutiv. Cu aceasta ne-a gătit rîscumpărarea și arvuna vieții de veci. De aceea întruparea Lui nu-i restaurare a vîdniciei prin care a omului căzut, ci și o desăvîrșire a creaturii prin înfiere și revărsarea deplină a harului peste ea.

„Hristos nu ne-ar fi mîntuit în trupul Său, zice Sf. Atanasie, dacă Logosul sau Cuvîntul

nu și-ar fi luat sieși trup omenesc deplin, dacă nu s-ar fi făcut trup sălășluindu-se între noi, cum zice Evanghelia. Și anume nu s-a întrupat

Înceiem cu o vorbă a Sf. Apostol Pavel: „Cu adevărat mare este taina creștinătății: Dumnezeu s-a arătat în trup, s-a îndreptat în Duh, a

oricum; ci dintr-o fecioară curată și fără pată de păcat, în care și-a format trup, asemenea nouă, doar fără de păcat, pentru ca în trupul Său să ne aducă, prin jertfa Sa, iarăși curății Tatălui. Toate acestea le-a făcut din iubirea Lui mare față de oameni, pentru ca întru toți să moară și astfel să strice legea morții și pentru ca aceasta să nu mai aibă putere asupra omului“.

fost văzut de îngeri, s-a înălțat întru mîrire“ (I Tim. 3, 16), precum și cu o cîntare a Bisericii: „Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută, prin Tine Născătoare de Dumnezeu celor de pe pămînt s-a arătat: Dumnezeu întru împreunare neamestecată întrupîndu-se și crucea de bună voie pentru noi luînd, a mîntuit din moarte sufletele noastre“.

Prof. T. Bodogae

Rugăciune ascultată

„S-a apropiat de El un sutaș, rugîndu-l“ (Matei 8, 5).

Frumos tablou, din perspectiva creștină, prezintă Evanghelia de azi: un credincios în rugăciune.

Și nu e fariseu, sau învățător de lege, ca să fi cunoscut poruncile, sau proorociile despre Hristos. Nu e nici fiu al poporului lui Israel. Dimpotrivă, e roman.

Și nu e nici bolnav: lepros, orb, schilod, ca atîția din Evanghelie, nici femeie slabă și necăjită, nici un om dezorientat și pierdut, ci un bărbat în toată firea, un sutaș, un comandant din mîndra și vestita armată romană.

Linia care împlinește apoi frumusețea tabloului e: că se roagă pentru altul. Și nu pentru mama, tata, sau copilul său, ci pentru sluga sa.

Iar ceea ce-i covîrșește marea e faptul care a smuls însăși admirația Mîntuitorului: „Nici în Israel n-am găsit atîta credință“ (v. 10).

Erau împlinite toate condițiile, ca să trăiască mîngîierea supremă a rugăciunii ascultate: „Mergi, și fie ție după cum ai crezut!“.

Pr. Zosim Oancea

Din proverbele africanilor

- Albină nu înțepă pe albină.
- Nu vorbi și nu-ți vei mușca limba.
- Maimuța nu-și vinde părul de pe frunte.
- Mica furnică albă roade cei mai groși copaci.
- Ramura putredă nu e bună decît pe foc.
- Focul stîns nu-i nimănui de folos.
- Limba spune stîncii: te voi străpunge (împotriva lăudăroșeniei).
- Adevărul este ca aurul.
- Gîndul lasă-n urma lui și calul cel mai iute, dar nu poate nîsipi îndoiala.
- Dacă stai la îndoială, dacă lucrurile sînt

încurcate, dacă nu poți desluși adevărul de minciună, adastă timpul, el nu lasă nimic să-i scape.

— Mîinile găsesc ce-i în strachină (în cele din urmă se află adevărul).

— Chiar dacă minciuna pleacă de dimineață iar adevărul seara, el tot o să ajungă minciuna.

— Minciuna îmbătrînește repede, ea n-are zile multe; Minciuna e ca o diră de cenușă pe care o împrășteie vîntul.

— Un singur cojoc nu se poate împotrivi vîntului.

— Zgîrcenia este mama tuturor relelor.

— Bogatul nu se gîndește la cei ce muncesc pentru el în sudoarea frunții.

— Nici un oraș străin, oricît de frumos ar fi, nu-i frumos ca satul tău natal. (Pentru o mai amplă documentare, consultați: H. Matei, Pigmeii, Edit. Tin., Buc. 1964, Acad. C. I. Gulian, Despre cultura spirituală a popoarelor africane, Edit. Științifică, Buc. 1964).

Pr. I. I. Mircea

UN BUN PATRIOT

Mihail Kogălniceanu

— 75 DE ANI DE LA MOARTEA SA —

Inscriind în acești ani pagini de luminoasă istorie, poporul nostru nu uită și cinstește după cuviință pe toți acei buni fii ai săi din trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat, care au contribuit — prin munca și truda lor, prin dragostea lor de țară și de popor, de dreptate și adevăr — la sosirea zilelor mărețe pe care le trăim. „Fără lupta și munca înaintașilor — spunea cu un anumit prilej Dl Nicolae Ceaușescu — nu am fi putut asista astăzi la marile realizări obținute de poporul nostru în dezvoltarea României spre culmile înalte ale civilizației socialiste“. Unul dintre acești înaintași a fost Mihail Kogălniceanu, de la a cărui moarte s-au împlinit, în 20 iunie 1966, șaptezeci și cinci de ani.

După cum însuși mărturisește într-un discurs rostit la Academia Română, al cărui membru era, M. Kogălniceanu s-a născut în Iași la 7 septembrie 1817, ca fiu al vornicului Ilie Kogălniceanu.

Primele cunoștințe în ale cărții le-a primit de la călugărul maramureșan Gherman Vida, venit la Iași prin 1821—1822. În 1834 este trimis, împreună cu alți tineri moldoveni, la studiu în Lunéville, lângă Nancy, unde găzduiește în casa abatelui Lhommé. Către sfârșitul anului 1835, îl întâlnim la Berlin, locuind în familia pastorului Souchon, iar apoi la pastorul Ionas, „discipolul favorit al marelui teolog (protestant) Schleiermacher“ — după cum însuși Kogălniceanu ne spune. Aici cunoaște, printre alții, pe savantul german A. Humboldt, care arată un deosebit interes pentru Principatele Române. Atât în Franța, cât și în Germania, tânărul patriot român culege importante date cu caracter istoric, social și cultural pe care le va folosi în acțiunile sale complexe de ridicare a poporului din care făcea parte.

Reîntors în țară, în 1838, M. Kogălniceanu timp de peste o jumătate de veac desfășoară o bogată activitate pe tărîm istoric, literar, didactic, oratoric etc., ocupînd totodată în mai multe rânduri diferite funcții de stat. Il întâlnim astfel locotenent aghiotant al domnitorului Mihail Sturza, slujbă care îi permite să cunoască direct fărâdelegile domnitorului, ca și viața superficială și de huzur a boierimii, păcate care sînt atacate cu tot dezgustul în iscusita sa schiță satirică: *Filozofia vîstului*.

În 1840 Kogălniceanu întemeiază la Iași o instituție tipografică, prin care contribuie la răspîndirea culturii și literaturii române, precum și a ideilor înaintate care frământau inimile revoluționarilor din 1848. Tot în 1840, alături de Alecsandri și Negruzzi, îl vedem director al teatrelor franceze și române din Iași. Datorită cunoștințelor sale bogate de istorie a patriei, în 1853 este numit profesor de „istoria națională“ la Academia Mihăileană din capitala Moldovei.

Un rol deosebit de hotărîtor a avut Kogălniceanu în lupta pentru Unire a Principatelor Ro-

mâne. După Unire apoi devine un prețios colaborator al domnitorului Al. I. Cuza, în lupta pentru reforme democratice, ca de pildă reforma agrară, secularizarea averilor închinat mănăstirilor din afara țării etc. În acest interval și mai tirziu M. Kogălniceanu este în mai multe rânduri ministru, în care calitate are un însemnat rol în războiul pentru independență din 1877. El este acela care, în 9 mai 1877, rostește în Parlamentul vremii discursul prin care proclamă independența României.

Și tot el, la Congresul de la Berlin din iunie 1878, a apărut cu tărie hotărîrea țării sale și a luptat pentru a înlătura condițiile economice apăsătoare impuse de unele puteri din acea vreme.

În 20 iunie 1891, M. Kogălniceanu moare la Paris, în timpul unei operații. Trupul său însă este adus la Iași și înmormîntat în cîmîturul „Eternitatea“.

Activitatea lui M. Kogălniceanu este multilaterală și, deci, cu anevoie de cuprins în câteva

(Continuare în pag. 4)

Industrializarea socialistă

Țara noastră s-a transformat și se transformă mereu într-un ritm rapid. La baza marilor progrese ale patriei noastre stă industrializarea socialistă. Aceasta nu e o simplă afirmație, ci o realitate vizibilă în toate domeniile. Astfel, industrializarea a schimbat structura economică, țara noastră devenind dintr-o țară agricolă înapoiată, o țară industrial-agrară avansată, în care rolul conducător îl are industria. În 1965 industria a dat 60 la sută din produsul social, față de 39 la sută în 1938. Împreună cu ramura construcțiilor, industria a produs în 1965, 56 la sută din venitul național.

Progresele industriei noastre, dezvoltarea ei rapidă se vede și din faptul că în 1965 s-a realizat o producție industrială globală de aproape zece ori mai mare decît în 1938.

Creșterea industriei socialiste se bazează pe dezvoltarea cu precădere a industriei grele. De aceea s-au dezvoltat în ritm mai accelerat ramurile hotărîtoare pentru progresul economiei întregi: energia electrică și termică, siderurgia, construcția de mașini, chimia. Numai în aceste ramuri s-a realizat în 1965, 50,4 la sută din producția globală industrială față de 27,5 la sută în 1950 și 18 la sută în 1938. Aceste ramuri asigură stabilitatea întregii economii, ritmul înalt de creștere a industriei, mersul înainte al celorlalte ramuri ale economiei: agricultura, transporturile, construcțiile. Țara noastră se apropie acum de structura economică a țărilor industriale înaintate.

Industrializarea socialistă este și izvorul progresului tehnic. Acest progres — posibil numai prin dezvoltarea industriei — se arată în construirea de numeroase întreprinderi și secții noi cu nivel tehnic înalt, în dotarea întreprinderilor cu mașini și utilaje moderne. Între 1949—1965 au fost date în funcțiune 763 întreprinderi și secții noi, caracterizate prin un grad crescînd de mecanizare și automatizare, prin procese tehnologice moderne.

Industrializarea s-a realizat pe întreg teritoriul țării. Ea nu mai este privilegiul câtorva centre, ci a fost amplasată în toate regiunile, ridicîndu-se astfel și re-

giunile care în trecut erau înapoiate. În anii 1956—1965 circa 50 la sută din numărul total al întreprinderilor moderne puse în funcțiune au fost ridicate în regiunile slab dezvoltate. Așa s-a îmbunătățit repartizarea forțelor de producție pe pămîntul patriei, toate regiunile bucurîndu-se de binefacerile industrializării.

Industrializarea a dus la urbanizarea continuă a populației țării. Noi contingente de oameni au fost absorbite în producție prin dezvoltarea industriei, îndeosebi fiind atrase spre sectorul industrial persoanele care se eliberează din agricultură. Astfel, între 1950—1965 numărul muncitorilor a crescut la aproape 3.200.000 de la 1.223.000.

Industrializarea a avut ca urmare — direct sau indirect — ridicarea nivelului de trai al populației. Dezvoltarea industriei stă la temelia creșterii salariului real al oamenilor muncii, sporirea deslăcerii de mărfuri, construcției de locuințe și așezăminte social-culturale, lărgirii învățămîntului de toate gradele, condițiilor civilizate de trai etc.

Noul plan cincinal (1966—1970) prevede dezvoltarea în continuare a industriei socialiste, cu prioritate a industriei grele, îndeosebi a industriei constructoare de mașini. Ritmul mediu de creștere a producției industriale prevăzut este de 10,6—11,6 la sută, ceea ce așează țara noastră pe unul din primele locuri din lume. Datorită acestui ritm de creștere, industria noastră va realiza în 1970 în 24 de zile întreaga producție industrială a anului 1938.

Peisajul țării noastre se îmbogățește mereu cu noi fabrici, noi uzine, noi întreprinderi, care valorifică tot mai deplin bogățiile solului și subsolului. Dezvoltarea impetuoasă a industriei — baza fiind industria grea — atrage după sine, dezvoltarea rapidă a întregii economii naționale, ridicarea poporului nostru, pe noi culmi de civilizație, înălțarea prestigiului internațional al Republicii Socialiste România, care se așează alături de țările industriale dezvoltate.

R.

UN BUN PATRIOT

Mihail Kogălniceanu

(Urmare din pag. 3)

rinduri. Vorbind despre el cu treizeci de ani în urmă, O. Goga n-1 arată ca un „bloc formidabil de stincă. Personalitatea lui se așterne dominatoare de-a curmezișul veacului al 19-lea la noi. Privit în diversele ipostaze de îndrăgitor cultural sau istoric, de om politic, cunăștinând trebile sau urmărind izele echilibrului internațional, cu cât îl apropii mai mult de orice parte la orice punct al vieții sale, el câștigă în fața celui mai exigent analist. Kogălniceanu e cel dintâi creier românesc organizat în sens modern care primește și elaborează problemele gândirii continentului din vremea lui pentru a se pune de acord cu interesele naționale“.

Într-adevăr, ceea ce caracterizează în chip deosebit activitatea și întreaga personalitate a lui M. Kogălniceanu este patriotismul său cald, munca sa de ridicare socială și culturală a mulțimilor, ca și contribuția de seamă la înălțarea României moderne.

Astfel, încă de tânăr, la 17 ani, fiind în Franța, în scrisorile pe care le trimitea în țară își arăta apropierea sa sinceră față de țărănimea muritoare de foame din Moldova. Tot din vremea studenției a publicat lucrări despre latinitatea limbii române, despre istoria și originea țiganilor, cărora de asemenea le-a arătat o caldă simpatie, ca și vestita sa „Histoire de la Valachie, de la Moldavie et des Valaques transdanubiens“, prin care inaugurează seria scrierilor sale istorice, de la început gândindu-se la o istorie a „Moldovei întregi, a Valahiei și a fraților din Transilvania“. Căci, prin „nația română“, Kogălniceanu înțelegea pe toți românii din cele trei provincii românești, pe care îi dorea într-un stat unitar. Așa de pildă, în cuvântul programatic al „Daciei literare“, revistă înființată de el în 1840, tânărul istoric și scriitor român arăta că „foaia noastră va fi un repertoriu general al literaturii românești, în carele, ca într-o oglindă, se vor vedea scriitori moldoveni, munteni, ardeleni, bănățeni, bucovineni, fieștecările cu ideile sale, cu limba sa, cu chipul său“, „țâlul“ suprem al acestei colaborări fiind acela ca „românii să aibă o limbă și o literatură comună pentru toți“. Combătind pe cei care, scriind, abordau teme de aiurea, străine de viața și aspirațiile poporului nostru, tot în acest cuvânt introductiv M. Kogălniceanu arată cum „istoria noastră are destule fapte eroice, frumoasele noastre țării (provincii românești) sînt destul de mari, obiceiurile noastre sînt destul de pitorești și poetice, pentru ca să putem găsi și la noi subiecturi de scris“.

De această ploconeală în fața culturii străine suferea cu deosebire tagma boierească, căreia, cu un alt prilej, Kogălniceanu îi pune revoltat întrebarea: „Cum sînt (boierii) așa cu apatie către literatura nației lor, care singură poate să le deie idei de fapte strămoșilor lor, de obiceiurile țării, de gustul, de duhul național?“.

Aceeași idee de promovare a valorilor naționale se desprinde și din programul revistei

„Propășirea“, înființată și cu sprijinul lui N. Bălcescu (în 1844), unde se arată, printre altele, că foaia „va fi menită să împărtășească cetitorilor o idee dreaptă și îndestulătoare a mișcării literare din Moldavia, Valahia și Transilvania“.

În relevarea elanului patriotic al lui M. Kogălniceanu, deosebit de mișcător este apoi „Cuvîntul introductiv la cursul de istoria națională“, rostit în 23 noiembrie 1843 la Academia Mihăileană din Iași, în care se ocupă, printre altele, de rolul educativ al istoriei, pe care o numește „testamentul lăsat de către strămoși străncupoților, ca să le slujească de tîlmăcire vremii de față și de povățuire vremii viitoare“, subliniind cu deosebire importanța istoriei noastre naționale, „care ne arată faptele strămoșilor noștri“. „Inima mi se bate — spune Kogălniceanu — cînd aud rostind numele lui Alexandru cel Bun, lui Ștefan cel Mare, lui Mihai Viteazul; da domnilor mei! Și nu mă rușinez a zice că acești bărbați pentru mine sînt mai mult decît Alexandru cel Mare, decît Anibal, decît Cezar; aceștia sînt eroii lumii, pe cînd cei dintîi sînt eroii patriei mele. Chiar locurile patriei mele — continuă el — îmi par mai plăcute, mai frumoase decît locurile cele mai clasice“. Tot cu acest prilej arată că el socotește ca patria sa „toată acea întindere de loc unde se vorbește românește“.

Mișcătoare sînt și cuvintele pe care Kogălniceanu le rostește lui Alexandru Ioan Cuza, după alegerea sa ca domnitor al Principatelor Unite, din care reținem idei ca acestea: „O, doamnel mare și frumoasă îți este misia! Fii dar omul epoei; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul; fă ca legea să fie tare, iar tu, măriia ta, ca domn, fii blind, fii bun mai ales pentru acei pentru care mai toți domnii trecuți au fost nepăsători sau răi“.

Aceia la care făcea aluzie era, desigur, pătura țărănească, care a avut în Kogălniceanu un neodihnit luptător pentru cîștigarea de drepturi la o viață mai omenească. Într-o seamă din scrierile sale ca și în diverse discursuri, M. Kogălniceanu pledează, cu toată puterea și cu toate argumentele pe care bogăta sa cultură i le pune la îndemînă, pentru îmbunătățirea soartei țărănilor, înfierînd cu orice prilej pe cei care „exploatează nenorocirea și sărăcia poporului“. „Nu este omenesc — spune el — ca omul să exploateze pe om, ca cei mulți să fie instrumentele de muncă a celor puțini și ca un popor întreg să-și jertfească viața în folosul unora“. În această luptă a sa de cîștigare de drepturi pentru țărănimea oropsită, împilată și închingată în tot felul de corvoade boierești, recurgea și la temeuri creștine, arătînd că „întruparea lui Hristos dă ființei omenești ceva înalt și sfînt, încît în ochii adevăratului cristian, acela care calcă în picioare driturile celui mai mic din semenii săi este nu numai un monstru, dar și un sacrilegiu“.

Mihail Kogălniceanu rămîne, așadar, un înaltaș de seamă, o figură deosebită, una din per-

sonalitățile dominante ale uneia din epocile cele mai importante din istoria țării noastre.

De aceea, pentru toată truda sa, pentru toate înaltele sale simțăminte patriotice, poporul nostru — astăzi liber, unitar și deplin stăpîn pe soarta sa — aduce acestui bun fiu al său, acum la 75 de ani de la moartea sa, o binemeritată cinstire.

Gh. P.

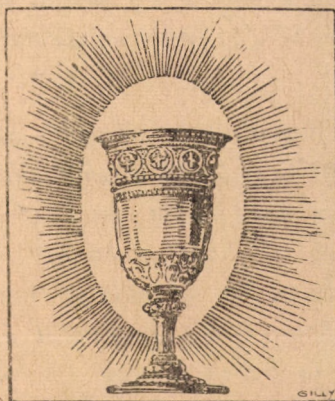
SF. GRIGORIE DE NAZIANZ

Rugăciunea de dimineață

Din zorii zilei Doamne, înalt spre Tine dreapta
Și-ți jur să nu îngădui nelegiuirea fapta,
Ci-ntii de toate Ție să-nchin această zi:
Curma-voi gînduri rele, de patimi m-oi păzi.

5. De nu, mi va fi rușine de bătrînețea mea,
Precum și de trapeza de care mă ating.
Aceasta mi-i dorința, Hristoase, fă să-nving.

Trad. de Pr. P. Iacobescu

† Pr. Ioan Bunuș

În ziua de 19 iunie a. c., a încetat din viață preotul pensionar Ioan Bunuș din parohia Aita Mare, după o scurtă și grea boală, fiind împărțit cu Sfintele Taine.

În ziua de 21 iunie, serviciul înmormîntării a fost săvîrșit de P. C. Prot. Nicodim Belea, preoții: I. Florea-Belini, V. Vlădăreanu-Hăghig; Ilie Mircea-Iarăș și I. Sumedrea-Cheia Bran.

Erau de față, cu inimile îndoliate, un frate, două fiice, gineri, nepoți, rudeni, cunoscuți, credincioși din parohie și din unitățile administrate în cursul pastorației de adormitul în Domnul, precum și credincioși ai altor culte în frunte cu preoții lor.

P.C. Prot. Nicodim Belea din Sf. Gheorghe a rostit predica în numele protopopiatului, arătînd viața pe scurt și activitatea defunctului. Defunctul a trăit 72 ani, avînd o activitate pastorală de 40 ani fără întrerupere.

În numele parohienilor din Aita Mare și a tuturor credincioșilor din unitățile administrate, cuvînt de despărțire a rostit preotul administrator: Ioan Florea din Belini.

Procesiunea a continuat pînă lîngă biserica veche unde a fost înmormîntat după toată rînduiala noastră ortodoxă.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii!

Preot I. Florea